

Alexandru Lazăr

Fragilitatea Ființei

Premisă sensibilă a Îndumnezeirii

Presa Universitară Clujeană

Alexandru Lazăr

•

FRAGILITATEA FIINȚEI

Premisă sensibilă a Îndumnezeirii

Alexandru Lazăr

FRAGILITATEA FIINȚEI
Premisă sensibilă a Îndumnezeirii

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

2023

Referenți științifici:

Pr. prof. univ. dr. Theodor Damian

Diacon lect. univ. dr. habil. Stelian Pașca-Tușa

Imagine copertă: fragment pictură pe lemn de Khrystyna Kvyk.

ISBN 978-606-37-2005-5

**© 2023 Autorul volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin
orice mijloace, fără acordul autorului, este interzisă și se
pedepsește conform legii.**

**Universitatea Babeș-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@editura.ubbcluj.ro
<http://www.editura.ubbcluj.ro/>**

Cuprins

Prefață	9
---------------	---

Cuvântul autorului:

Caracterul anamnetic al fragilității	13
--	----

Capitolul 1.

Viața actuală – paradigme și avertismente

pentru identificarea și experiența fragilității	23
---	----

1.1 Hristologie	28
-----------------------	----

1.1.1. Întruparea Domnului – dumnezeirea în „fragilitatea ei”	28
--	----

1.1.2. Hristos în fața morții: semnul nefragilității firii omenești de a se vedea îndumnezeită	36
---	----

1.1.3. Pogorârea la Iad –învierea împreună cu fragilitatea omenească	43
---	----

1.2. Pnevmatologie	54
--------------------------	----

1.2.1. Duhul Sfânt – kenoză și fragilitate	54
--	----

1.3. Mariologie	64
-----------------------	----

1.3.1. Maica Domnului – plină de fragilitate și de har (κεχαριτωμένη)	64
--	----

1.4. Soteriologie.....	74
1.4.1. <i>Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina:</i> <i>Materialismul și Fragilitatea vieții.....</i>	74
1.4.2. <i>Fragilitatea fratelui sau a te lăsa fragil de dragul</i> <i>Împărăției.....</i>	78
1.4.3. <i>Pilda bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr:</i> <i>agonisirea bogăției sau omul în dobândirea nefragilității.....</i>	86
1.4.4. <i>Lumea Gadarei – ratarea fragilității prin păcatul-</i> <i>demonizare .....</i>	90
 Capitolul 2.	
Eshatologie și Fragilitate – chipul viitor	
al fragilității pnevmatizate	97
2.1. Fragilitatea – între „deja” și „nu încă”	103
2.1.1. <i>Rugăciunea apocatastatică – expresie a fragilității</i> <i>pentru întregul Adam.....</i>	103
2.1.2. <i>Înțelesul celei de-a doua veniri a lui Hristos:</i> <i>Va exista un Dumnezeu fragil în timpul judecății? .....</i>	116
2.2. Eshatologia Teologică și Fragilitatea Autentică	135
2.2.1. <i>Materia înduhovnicită a fragilității înviate –</i> <i>un mister.....</i>	135
2.2.2. <i>Bogăția de fragilitate și sfințenia ei –</i> <i>diferențe personale ale învierii .....</i>	139
2.2.3. <i>Fragilitatea timpului teologic .....</i>	143
2.2.4. <i>Natura trupurilor înviate: fragilitatea în veșnicie.....</i>	149
2.2.5. <i>Învierea trupurilor păcătoșilor: fragilitatea negativă ..</i>	161
2.2.6. <i>Iadul fragilității ratate .....</i>	166

În loc de concluzie:

„Doamne, nu am om!”

sau lupta cu nefragilitatea actuală..... 171

Bibliografie 175

Date despre autor..... 183

Prefață

Ideea părintelui diacon drd. Alexandru Lazăr de a porni în definirea lui Hristos de la aspectul de fragilitate e una cât se poate de potrivită. Ea vine să dea naștere unei abordări hristologice fecunde și actualizate și să creeze noi perspective ale fragilității. Căci, privind-o prin prisma unui element destul de des întâlnit în viața proprie, omul e chemat să mediteze mai intens la modul în care Dumnezeu însuși ar răspunde unor provocări precum cea prin care trece el însuși.

Segmentată în două părți mari și mai multe subunități tematice, lucrarea are un caracter interdisciplinar. E utilă deopotrivă teologului, ori filosofului care nu neglijează spațiul teologic în cercetare și îi oferă informații interesante filologului, ori istoricului care se apleacă cu interes asupra ei. Părintele autor reușește să spună lucruri profunde în cuvinte simple, fapt care dă cărții o accesibilitate aparte. Privește aspecte fundamentale ale discursului teologic precum hristologia, pnevmatologia, mariologia, ori soteriologia prin prisma acestui element. Investigația ne ajută să înțelegem de ce kenoza, în ciuda faptului că e menită a reliefa fragilitatea lui Hristos, vine să demonstreze tocmai opusul ei, iar lectura unor pasaje cu relevanță antropologică, precum patimile Mântuitorului sau pogorârea la Iad, menite a asuma fragilitatea umană și a restaura umanitatea în urma căderii care a adus-o în această

ipostază, vine să vorbească nu doar despre vastul efort de documentare pe care autorul l-a întreprins în vederea realizării cărții, ci și despre faptul că cel în cauză este bine ancorat în tradiția Bisericii și se plasează în continuitate cu autorii anteriori lui, pe care îi cunoaște și ale căror opinii le respectă și le dezvoltă uneori.

Profundă sub aspect estetic și teologic este și definirea Maicii Domnului prin prisma modului în care se îngemănează în profilul Fecioarei fragilitatea cu harul. Părintele Alexandru reușește să abordeze acest aspect pe baza recursului la textul sacru al Scripturii, pe care, așa cum face și în alte situații, reușește să îl actualizeze. Același lucru se poate spune și despre rândurile dedicate temelor de soteriologie. Autorul se folosește aici de exemple biblice, precum cel al bogatului căruia i-a rodit țarina, cel al săracului Lazăr, pilda fiului risipitor, ori lumea Gadarei, spre a ilustra modul în care fragilitatea se poate constitui într-o punte înspre o eternitate cu Domnul Puterilor.

Socotesc că e un act de-a dreptul temerar, propunerea de a defini fragilitatea prin prisma sintagmei „deja” și „nu încă”. E asumat cu responsabilitate de către autor, reușind să aducă aici în discuție paralelismul între Hristos și Adam sau se întreabă dacă va exista un Dumnezeu fragil în timpul judecății, interogația constituind prilejul unor frumoase nuanțări, relevante sub aspect teologic. La fel de interesante sunt și aspectele în care eshatologia este privită prin prisma fragilității ca fenomen cu relevanță teologică.

Bine scrisă, ușor de citit, în ciuda conținutului dens și a ideilor de o profunzime aparte, lucrarea părintelui diacon drd. Alexandru Lazăr intitulată: *Fragilitatea ființei – premisa sensibilă*

a îndumnezeirii, se constituie într-un instrument util pentru teologi și într-o zăbavă plăcută și folositoare pentru orice cititor. Ea vine să ateste profilul deja bogat al unui cercetător care a absolvit ca șef de promoție atât Seminarul Teologic „Sfântul Simion Ștefan” din Alba-Iulia, cât și Facultatea de Teologie a Universității Clujene cu media 9,96, precum și un masterat aici absolvit cu media 10, iar acum pregătește un doctorat care nu va rămâne, cu siguranță, străin mediului academic. Ca student a fost un tânăr deosebit de activ în structuri precum Colegiul Studențesc de Performanță Academică al Universității „Babeș-Bolyai”, Institutul Star UBB, Consiliul Facultății de Teologie Ortodoxă (căreia i-a fost cancelar și senator în mai multe rânduri). De asemenea, meritele au fost deja recunoscute și recompensate de către instituții precum mai-sus numita Universitate (prin premiul *Excellentia*, atât în 2018, cât și în anul 2022), ori Academia Elitelor, Modelelor și Valorilor din Cluj-Napoca.

Nu pot decât să recomand cu multă căldură acest volum, să-mi felicit distinsul coleg, care își îmbogățește astăzi palmaresul auctorial¹ și să îi urez mult succes în viitor! Iar

---

¹ Constând din lucrări precum: Alexandru Lazăr, Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, Șamșudean Dragoș, Adrian-Ioan Buta, *Mozaic Teologic: (In)Formare și Digitalizare*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2022; Alexandru Lazăr, Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, Șamșudean Dragoș, Adrian-Ioan Buta, *Teologie în actualitate: Perspective și (Re)Interpretare*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2022; Theodor Damian (coordonator), Mihai Octavian Groza, Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, Răzvan-Mihai Neagu, Cosmin-Constantin Galdău, Alexandru Lazăr, *Istorie și Teologie, valori și modele pentru societatea contemporană*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2022; Alexandru Lazăr, Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, Lucia Antoaneta Câmpăanu, Adrian-Ioan Buta, Dumitru-Ioan Fărcaș Băraian (Ierom. Gavril), Dumitru- Adrian Ciurea, *Teologie și Sociologie - Personalități și Atitudini Contemporane*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2022.

FRAGILITATEA FIINȚEI – Premisă sensibilă a Îndumnezeirii

cititorilor, le doresc mult folos duhovnicesc și teologic din lectura ideilor sale!

Protos. Dr. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu
Saint-Hubert, QC

Alexandru Lazăr s-a născut la data de 5 martie 1996 în localitatea Cugir, județul Alba. A absolvit ca șef de promoție Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia (promoția 2015), Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, de asemenea, ca șef de promoție (promoția 2019), programul de master „Istoria Religiilor. Geopolitica religiilor monoteiste: iudaism, creștinism, islam”. Este autorul sau coautorul unor cărți, volume de teologie și articole științifice. Este doctorand al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj Napoca, școala doctorală de teologie Isidor Todoran, pregătind o teză de doctorat sub îndrumarea Pr. Prof. Univ. Dr. Gabriel Viorel Gârdan, având ca titlul: „*Universalismul creștin, o dispută teologică neîncheiată. Actualitatea conceptului în arhitectura creștinismului american*”. În prezent slujește ca diacon la Catedrala Sfinții Împărați Constantin și Elena din Chicago, Statele Unite ale Americii.

„Ideea părintelui diacon drd. Alexandru Lazăr de a porni în definirea lui Hristos de la aspectul de fragilitate e una cât se poate de potrivită. Ea vine să dea naștere unei abordări hristologice fecunde și actualizate și să creeze noi perspective ale fragilității. Căci, privind-o prin prisma unui element destul de des întâlnit în viața proprie, omul e chemat să mediteze mai intens la modul în care Dumnezeu însuși ar răspunde unor provocări precum cea prin care trece el însuși.

Segmentată în două părți mari și mai multe subunități tematice, lucrarea are un caracter interdisciplinar. E utilă deopotrivă teologului, ori filosofului care nu neglijează spațiul teologic în cercetare și îi oferă informații interesante filologului, ori istoricului care se apleacă cu interes asupra ei. Părintele autor reușește să spună lucruri profunde în cuvinte simple, fapt care dă cărții o accesibilitate aparte. Privește aspecte fundamentale ale discursului teologic precum hristologia, pnevmatologia, mariologia, ori soteriologia prin prisma acestui element. Investigația ne ajută să înțelegem de ce kenoza, în ciuda faptului că e menită a reliefa fragilitatea lui Hristos, vine să demonstreze tocmai opusul ei, iar lectura unor pasaje cu relevanță antropologică, precum patimile Mântuitorului sau pogorârea la Iad, menite a asuma fragilitatea umană și a restaura umanitatea în urma căderii care a adus-o în această ipostază, vine să vorbească nu doar despre vastul efort de documentare pe care autorul l-a întreprins în vederea realizării cărții, ci și despre faptul că cel în cauză este bine ancorat în tradiția Bisericii și se plasează în continuitate cu autorii anteriori lui, pe care îi cunoaște și ale căror opinii le respectă și le dezvoltă uneori”.

Pr. Dr. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu
Saint-Hubert, QC

